

Náležitosti výroku rozsudku

Výrok rozsudku, jímž se obviněný uznává vinným, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu. Ve skutkové větě výrokové části rozsudku tudíž musí být popsány všechny znaky skutkové podstaty daného trestného činu, a to slovním vyjádřením všech okolností, které v konkrétním případě vytváří znaky tohoto trestného činu. Popis skutku proto nemůže být libovolný, ale musí vyjadřovat všechny skutečnosti významné pro právní kvalifikaci. Nestačí proto, aby se soud při popisu jednání obviněného omezil, byť jen v některých směrech, na citaci těchto zákonných znaků, neboť taková citace tvoří tzv. právní větu výroku rozsudku

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 184/2007, ze dne 14.3.2007)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněné I. K., proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Prostějově pod sp. zn. 2 T 108/2002, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, ohledně obviněné I. K. a rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 24. 5. 2005, sp. zn. 2 T 108/2002, ohledně obviněné I. K. ve výroku, kterým byla uznána vinnou trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. a v celém výroku o trestu. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se současně zrušují všechna další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Prostějově přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 24. 5. 2005, sp. zn. 2 T 108/2002, byla obviněná I. K. uznána vinnou v bodě 1) - 3) trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., v bodě 4) - 10) trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., v bodě 11) trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., který spáchala s obviněným R. K. ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., v bodě 12) rozsudku trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. a pod bodem 13) rozsudku trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. Za tyto trestné činy byla obviněná podle § 235 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let, pro jehož výkon byla podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazena do věznice s dozorem. Tímto rozsudkem bylo rozhodnuto také o vině a trestu spoluobviněného R. K.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání obviněná I. K. a obviněný R. K. proti všem výrokům a poškozený P. K. proti výroku o náhradě škody. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, podle § 258 odst. 1 písm. b) a e), odst. 2 tr. ř. zrušil z podnětu odvolání obviněného R. K. výrok o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. obviněného R. K. odsoudil podle § 250 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon mu podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání čtyř let. Dále obviněnému podle § 59 odst. 2 tr. zák. uložil, aby podle svých sil ve zkušební době nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Odvolání obviněné I. K. a poškozeného P. K. zamítl podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná.

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, podala obviněná prostřednictvím svého obhájce dovolání opírající se o důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř., které jsou podle obviněné naplněny tím, že odvolací soud podle § 256 tr. ř. zamítl její odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně jako nedůvodné, přestože rozsudek údajně spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Podle obviněné skutky popsané v bodech 1) - 10) a 13) rozsudku soudu prvního stupně ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu nejsou trestnými činy, protože se jedná o občanskoprávní závazky a jednak u většiny těchto skutků nebylo jednoznačně prokázáno její úmyslné trestné jednání. Ohledně skutku uvedeného v bodě 1) rozsudku soudu prvního

stupně namítla, že vrátila poskytnutou půjčku, ale věřitel byl v době zahájení trestního stíhání již mrtvý a jeho dědic o věci nic nevěděl.

Obviněná soudům obou stupňů vytkla, že dostatečně neprokázaly, že se dopustila jednání popsanych v bodech 11) a 12) rozsudku soudu prvního stupně ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu. Dále namítla, že skutek uvedený v tzv. skutkové větě pod bodem 12) rozsudku soudu prvního stupně, kvalifikovaný jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., není v souladu s tzv. právní větou rozsudku soudu prvního stupně a ani neodpovídá použité právní kvalifikaci, protože z popisu skutku nevyplývá, že by obviněná jednala společně nejméně se dvěma osobami. Podotkla, že v popisu skutku je sice uvedeno, že poškozeného P. K. v té době navštěvovali rusky mluvící muži, avšak z této okolnosti není podle ní zřejmé, že by s nimi jednala společně. Zároveň se ohradila proti hodnocení důkazů soudy, které podle ní dospěly k závěru, že spáchala trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. pouze na základě výpovědi poškozeného P. K.

Z těchto důvodů obviněná I. K. navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, i rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 24. 5. 2005, sp. zn. 2 T 108/2002, a další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší státní zástupkyně v písemném vyjádření k dovolání obviněné uvedla, že převážná část uplatněných námitek obviněné směřuje proti neúplnosti dokazování a proti hodnocení provedených důkazů, čímž podle ní fakticky napadá soudem učiněná skutková zjištění, kterými je dovolací soud vázán, přičemž námitky proti skutkovým zjištěním nemohou být předmětem přezkumu v rámci řízení o dovolání, pokud k nim soudy dospěly v řádně vedeném trestním řízení za dodržení zásad formální logiky, jak tomu bylo v napadeném řízení.

Právní námitkou je podle nejvyšší státní zástupkyně pouze námitka obviněné, že její jednání není trestné, protože se jedná pouze o občanskoprávní závazky a dále její tvrzení, že skutek popsany pod bodem 12) rozsudku soudu prvního stupně neměl být posouzen jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. Nejvyšší státní zástupkyně však odmítla námitku obviněné, že její jednání, pokud jde o trestné činy podvodu, lze posuzovat pouze v občanskoprávní rovině s tím, že obviněná svým jednáním, kterým porušila občanskoprávní závazky, naplnila také veškeré zákonné znaky skutkových podstat trestných činů podvodu.

K výhradě obviněné týkající se naplnění zákonného znaku „nejméně se dvěma osobami“ podle skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. uvedla, že z tzv. právní věty výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že soud považoval za naplněné veškeré zákonné znaky uvedeného trestného činu. Skutková část výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně neobsahuje konkrétní skutková zjištění, která naplňují veškeré zákonné znaky trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., protože přesvědčivé nevyjadřují, že by se obviněná skutečně dopustila trestného jednání nejméně se dvěma osobami. Přestože tyto skutečnosti vyplývají z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně nelze podle nejvyšší státní zástupkyně takovou vadu popisu skutku zhojit cestou odůvodnění. V této souvislosti odkázala i na příslušnou judikaturu Ústavního soudu.

Nejvyšší státní zástupkyně z těchto důvodů dospěla k závěru, že skutek, tak jak je popsán v bodě 12) výrokové části rozsudku soudu prvního stupně ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu, není možné posoudit jako trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., a proto navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, a rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 24. 5. 2005, sp. zn. 2 T 108/2002, a aby Okresnímu soudu v Prostějově přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a shledal, že podané dovolání je důvodné. Vycházel přitom z následujících skutečností:

Dovolání z důvodu podle § 265l odst. 1 písm. l) tr. ř. lze podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k) .

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním

posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Z této zákonné formulace vyplývá, že dovolání, které se opírá o tento dovolací důvod, je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Nejvyšší soud je v řízení o dovolání povinen zásadně vycházet ze skutkového zjištění soudu prvního, resp. druhého stupně, učiněného v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a v návaznosti na takto zjištěný skutkový stav zvažuje hmotně právní posouzení, přičemž skutkové zjištění soudu nemůže změnit. Dovolání je totiž specifickým mimořádným opravným prostředkem, který je určen k nápravě procesních a právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. ř. Nejvyšší soud v řízení o dovolání není a ani nemůže být další soudní instancí přezkoumávající skutkový stav věci, neboť by se tím dostal do postavení soudu prvního stupně, který je soudem jak zákonem určeným, tak nejlépe způsobitelným ke zjištění skutkového stavu věci, popř. do postavení soudu druhého stupně, který může skutkový stav korigovat prostředky k tomu určenými zákonem.

Za námitky primárně skutkového charakteru, které nenaplnují důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a kterými se nelze v dovolacím řízení zabývat, je nutno považovat jak výhrady obviněné, že se nedopustila uvedeného jednání, tak i výtky obviněné ohledně hodnocení provedených důkazů ze strany soudů.

K námitce obviněné, že se jedná jen o občanskoprávní vztah, Nejvyšší soud podotýká, že pro posouzení, zda při realizaci určitého právního vztahu došlo ke spáchání trestného činu či nikoli, není samo o sobě rozhodné, zda posuzované jednání bylo uskutečněno v rámci určité transakce, ať již běžné, obchodní či jakékoli jiné. Trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák., popřípadě jiného trestného činu se pachatel může dopustit i v rámci jinak obvyklého právního vztahu, aniž by bylo třeba, aby porušil nějaký zvláštní právní předpis, jestliže na něj trestní zákon přímo neodkazuje (což platí právě u trestného činu podvodu), a není ani podstatné, zda a do jaké míry je určitý úkon pachatele neplatný podle norem občanského či obchodního práva (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2003, sp. zn. 5 Tdo 265/2003, publikované v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydavatelství C. H. Beck, sv. 24, pod č. T 575). K tomu lze jen poznamenat, že jednání pachatele je trestné, pokud v důsledku jeho povahy jsou naplněny veškeré zákonné znaky konkrétního trestného činu a skutek dosahuje potřebného stupně společenské nebezpečnosti.

Nejvyšší soud připomíná, že o správné právní posouzení skutku se jedná tehdy, když popis skutku ve výroku rozsudku uvedený je v souladu s právní větou, obsahující formální zákonné znaky skutkové podstaty konkrétního trestného činu (a současně skutek má potřebný stupeň společenské nebezpečnosti). O nesprávné právní posouzení se tak jedná v případě, že popis skutku vyjádřený ve skutkové větě výroku rozsudku neobsahuje veškeré zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu vyjádřené v tzv. právní větě výroku.

Podle § 120 odst. 3 tr. ř. výrok rozsudku, jímž se obviněná uznává vinnou, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu. Ve skutkové větě výrokové části rozsudku tudíž musí být popsány všechny znaky skutkové podstaty daného trestného činu, a to slovním vyjádřením všech okolností, které v konkrétním případě vytváří znaky tohoto trestného činu. Popis skutku proto nemůže být libovolný, ale musí vyjadřovat všechny skutečnosti významné pro právní kvalifikaci. Nestačí proto, aby se soud při popisu jednání obviněného omezil, byť jen v některých směrech, na citaci těchto zákonných znaků, neboť taková citace tvoří tzv. právní větu výroku rozsudku (srov. č. 43/1999-I Sb. rozh. tr.).

Z tzv. právní věty výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně je zřejmé, že soud považoval za naplněné ty znaky trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., které záleží v tom, že „obviněná jiného pohrůzkou násilí nutila, aby něco konal, čin spáchala nejméně se dvěma osobami a způsobila takovým činem značnou škodu“.

Nejvyšší soud v řízení o dovolání vychází z popisu skutku, jímž byla obviněná uznána vinnou. Podle výroku o vině pod bodem 12) rozsudku soudu prvního stupně ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu spáchala obviněná trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b) a d) tr. zák. tím, že „v P. v období od 2. 10. 1997 do 16. 7. 1998 tvrdila P. K., bytem P., K., že pokud jí nepředá peníze, bude zabit rusky mluvícími muži, přičemž P. K. jí z důvodů těchto tvrzení a s ohledem na skutečnost, že jej v této době navštěvovali rusky mluvící muži, což v něm vyvolalo obavy o jeho život, předal postupně peněžní částku v celkové výši 2.982.000,- Kč a kožené bundy v hodnotě 432.000,- Kč“.

Takový popis skutku však postrádá konkrétní skutková zjištění týkající se toho, že obviněná spáchala čin nejméně se dvěma osobami. Výše uvedená formulace skutkové věty výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně totiž nesvědčí pro jednoznačný závěr, že se na činu obviněné podílely nejméně dvě další osoby. Zákonný znak skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. spočívající ve „spáchání činu nejméně se dvěma

osobami“ není dostatečně vyjádřen tím, že obviněná poškozenému P. K. vyhrožovala zabitím rusky mluvícími muži a tím, že ho v této době navštěvovali rusky mluvící muži. V popisu skutku není nijak vyjádřena součinnost obviněné s těmito rusky mluvícími muži ani to, zda se jedná o tytéž osoby. Z popisu skutku rovněž není dostatečně zřejmé, proč a za jakých podmínek v poškozeném vyvolaly návštěvy rusky mluvících mužů obavy o život.

V této souvislosti Nejvyšší soud zdůrazňuje, že zhojení vady skutkové věty cestou odůvodnění, nelze považovat za dostačující. Odůvodnění rozhodnutí je přitom třeba pojímat jako vyložení (demonstraci) myšlenkových úvah, jež vedly k výroku rozhodnutí, přičemž právě v něm (jeho skutkové větě) musí být znaky skutkové podstaty výslovně obsaženy tak, aby samotný výrok mohl se zřetelem k ní, tedy k jejímu zákonnému vymezení, co do své určitosti obstát (srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 565/2002, IV. ÚS 182/04 a další).

Je třeba zdůraznit, že v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud nevyslovil názor, že obviněná znaky daného trestného činu svým jednáním nemohla vůbec naplnit, ale pouze z něj vyplývá, že skutek, tak jak je popsán v bodě 12) tzv. skutkové věty výroku rozsudku Okresního soudu v Prostějově, s nímž se následně ztotožnil Krajský soud v Brně, nenaplnuje veškeré zákonné znaky trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., jímž byla obviněná uznána vinnou. Popis skutku totiž neobsahuje žádné konkrétní skutkové zjištění, z něhož by bylo možné usuzovat na naplnění obligatorního znaku skutkové podstaty trestného činu vydírání uvedeného v § 235 odst. 2 písm. b) tr. zák. spočívající v tom, že obviněná „spáchala čin nejméně se dvěma osobami“, a neodpovídá tak ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř. Obdobně judikoval Nejvyšší soud např. ve věcech vedených pod sp. zn. 5 Tdo 429/2002 a 5 Tdo 426/2005.

S přihlédnutím k těmto okolnostem dospěl Nejvyšší soud k závěru, že napadené rozhodnutí je zatíženo vadou uvedenou v § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., neboť v řízení předcházejícím vydání usnesení o zamítnutí řádného opravného prostředku byla dána vada odpovídající dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť rozsudek soudu prvního stupně spočíval, pokud jde o výrok o vině trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák., na nesprávném právním posouzení skutku. Dovolací soud proto zrušil podle § 265k odst. 1 tr. ř. jak rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2006, sp. zn. 5 To 54/2006, ohledně obviněné I. K., tak i rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 24. 5. 2005, sp. zn. 2 T 108/2002, ohledně obviněné I. K. ve výroku, kterým byla uznána vinnou trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. a v celém výroku o trestu. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Protože po zrušení rozhodnutí soudů obou stupňů je nutno učinit ve věci nové rozhodnutí, přikázal podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Prostějově, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Okresní soud v Prostějově je při novém projednání a rozhodnutí věci vázán právním názorem, který v tomto rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Protože napadená rozhodnutí byla zrušena jen v důsledku dovolání podané obviněnou, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v její neprospěch (§ 265s odst. 2 tr. ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)